

Instagram-upproret

Lärdomar – Kännetecken – Ansvar och förebyggande arbete

Lars Arrhenius

Lars Arrhenius, generalsekreterare på organisationen Friends, inleder med att berätta om sitt arbete. Friends startade för 17 år sedan och har som mål att arbeta mot mobbning. En stor del av arbetet går ut på att vara ute i skolorna och arbeta förebyggande. Friends är även medarrangörer till konferensen. Arrhenius föreläsning handlar om det så kallade Instagram-upploppet, vilket inträffade i slutet av 2012.

Reaktionerna på kontot. Den 24 oktober 2012 registrerades ett konto på Instagram som senare blev känt som "Gbgs Orroz". På denna sida publicerades fotografier och skriftliga kommentarer efter tips om sådana som kallats "orror" (slampor/horor) i Göteborgsområdet. Han visar några exempel hämtade från stämningsansökan som gjorde, där t.ex. en flicka beskrivs som "årets hora". Spekulationer om vem som låg bakom kontot kulminerade i den upplöppliktänkande händelsen i Göteborgs centrum 19 december 2012. Många ungdomar som fått sina bilder publicerade på sidan beskrev efteråt att de mådde väldigt dåligt. Enligt Lars Arrhenius uppstod i och med Instagram-upploppet plötsligt en stor medvetenhet (ett uppvaknande) i samhället, bland föräldrar och skolpersonal rörande sociala medier och innehållet på dessa konton. Det är förvånande att reaktionerna kom först vid upploppet utanför skolan (och inte tidigare), men positivt med ett väckt intresse kring dessa frågor.

Ansvar och kännetecken. Den rättsliga processen som följde publiceringarna på Instagram-kontot beskrivs. Fallet prövades i Göteborgs tingsrätt och två flickor dömdes till ungdomsvård och ungdomstjänst för grovt förtal. Flickornas vårdnadshavare blev, tillsammans med flickorna, dömda att betala skadestånd till offren. Men man även måste tänka på att skolan har ett ansvar i sådana här fall, något som inte prövades rättsligt i detta fall. Skolan är skyldig att agera på kränkningar och att det måste finnas system för att hantera det skyndsamt. När det gäller företeelser på internet är det enligt Lars Arrhenius oklart var gränserna går för vad som är skolans ansvar, vilket är ett problem.

Lärdomar och förebyggande arbete. Lars Arrhenius ställer frågan: Vilka krav kan ställas på barn vid internetanvändning när de inte informerats om hur man ska bete sig? Vuxenvärlden har länge haft inställningen att det som sker på nätet inte är helt "på riktigt", men att detta förändrats i och med Instagram-upploppet. Ansvaret vilar på mångas axlar: företag, skolan, föräldrar, politiker och beslutsfattare. Företagen som tillhandahåller plattformarna (t.ex. Instagram) måste bli bättre på att ta ansvar. Politiker har makt att prioritera frågor och kan t.ex. sätta press på företagen och ge mer resurser till polisen. I skolan behövs mer kompetens och tydliga rutiner kring hur man ska hantera kränkande behandling på nätet. Föräldrar (och andra vuxna) kan, enligt honom, förebygga liknande händelser genom att visa intresse och skapa förtroende bland ungdomarna, visa att man finns där om något händer. Avslutningsvis uppmanar Lars Arrhenius vuxna att vara positiva förebilder på nätet där det i nuläget råder ett hårt klimat för alla och inte bara för ungdomar.